

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske, **BDP** u prvom polugodištu 2018. godine, u odnosu na isti period 2017. godine, ima pozitivnu stopu rasta od 3,4% (Q1 = 3,1% i Q2 = 3,6%). Rastu BDP-a najviše je doprinio rast u području Trgovina na veliko i trgovina na malo, opravka motornih vozila, motocikala; saobraćaj i skladištenje; djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane, hotelijerstvo i ugostiteljstvo i grupi područja industrije. Područje Građevinarstvo ostvarilo je stopu rasta od 5,9%, ali zbog manjeg učešća u strukturi ima nešto manji doprinos ukupnom rastu BDP-a.

Raspoloživi podaci za 2018. godinu ukazuju na nastavak rasta potrošnje i na veći rast izvoza u odnosu na uvoz, tako da se očekuje nastavljanje pozitivnih kretanja ovih komponenata i njihov pozitivan doprinos rastu BDP-a. **Industrijska proizvodnja**, sa procijenjenim učešćem u BDP-u Republike Srpske od 19,3%, u 2017. godini, ostvarila je prosječan godišnji rast od 1,4%, kao rezultat povećanja proizvodnje u području Prerađivačka industrija od 6,5%. S druge strane, u području Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija zabilježeno je smanjenje proizvodnje od 7,5%, uglavnom kao rezultat nepovoljne hidrološke situacije, a u području Vađenje ruda i kamena proizvodnja je bila manja za 2,1%. U periodu januar - septembar 2018. godine stopa rasta industrijske proizvodnje iznosila je 5,3%, čemu je najveći doprinos dalo povećanje proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom od 27%. Rast industrijske proizvodnje u posmatranom periodu praćen je i povećanjem broja zaposlenih u industriji od 2,2%, pri čemu se broj zaposlenih u području proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom povećao za 3,2%, a u prerađivačkoj industriji broj zaposlenih povećao se za 2,5%. Takođe, promet industrije u navedenom periodu povećan je za 12,5%, čemu je najveći doprinos dalo povećanje u prometu energije. Posmatrano po tržištima, promet industrije na domaćem tržištu povećan je za 11,4%, a promet na inostranom tržištu povećan za 14,1%. Veći rast prometa na inostranom tržištu i dalje povećanje rasta industrijske proizvodnje ukazuju na pozitivna kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju.

U periodu januar - septembar 2018. godine Republika Srpska bilježi **rast prosječnih potrošačkih cijena**

od 1,1%. Najveći rast cijena, zabilježen u odjeljku Prevoz (8,3%), uslovljen povećanjem cijena goriva od 14,4% usljed povećanja cijena sirove nafte na svjetskom tržištu (31%) i izmjenom Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini. Zatim slijedi odjeljak Alkoholna pića i duvan (5,9%) kao posljedica povećanja akciza na duvan i duvanske preradevine (od 1. januara 2018. godine) i poskupljenja cigareta najavljenih od pojedinih proizvođača, a koja se primjenjuju od 1. marta tekuće godine. Naspram svega navedenog na kraju 2018. godine možemo očekivati prosječnu stopu inflacije od 1,3%, dok se u evrozoni, koja je naš značajan spoljnotrgovinski partner, očekuje rast cijena od 1,8%.

U Republici Srpskoj u 2017. godini **prosječna plata** nakon oporezivanja iznosila je 831 KM i u odnosu na 2016. godinu zabilježila je nominalni pad od 0,6%, a uz doprinos deflacije realni pad od 1,1%. U periodu januar - septembar 2018. godine prosječna plata nakon oporezivanja iznosila je 847 KM, a procjenjuje se da će na godišnjem nivou prosječna plata nakon oporezivanja iznositi 858 KM. Povećanje plate u 2018. godini najvećim dijelom je rezultat izmjena zakona koje čiji je cilj bio povećanje plata zaposlenima u svim sektorima privrede. **Prosječna penzija** u 2017. godini iznosila je 344 KM uz nominalni rast od 0,5%. Trend rasta penzija nastavlja se i u 2018. godini, u kojoj je za prvih devet mjeseci isplaćena prosječna penzija u iznosu od 360 KM. Prosječan broj penzionera u 2017. godini bio je 257.018 lica sa tendencijom rasta i u 2018. godini. Prosječan broj penzionera za prvih devet mjeseci 2018. godine je 259.660 lica. U 2017. godini, u odnosu na isti period prethodne godine, anketna stopa nezaposlenosti smanjila se (za 3,8 p.p.) na nivo od 21%. Ovaj trend nastavlja se i u 2018. godini, kada je ostvaren pad anketne stope nezaposlenosti (za 3,8 p.p.) na nivo od 17,2%. U skladu sa ovim, broj nezaposlenih u 2017. godini (120.056 lica) smanjio se za 8,8%. U periodu januar - septembar 2018. godine prosječan broj nezaposlenih je iznosio 108.592 lica, što je manje za 10,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Istovremeno, broj zaposlenih se povećava, tako da je u martu 2018. godine bio 263.739 lica, što je za 2,3% više u odnosu na isti period prethodne godine, a za 1,2% u odnosu na prosječan broj zaposlenih u 2017. godini.

Ostvareni **obim spoljnotrgovinske razmjene robe** u 2017. godini iznosio je 8,4 milijarde KM, što u poređenju sa prethodnom godinom predstavlja nominalno povećanje od 14,8%. Nominalni rast izvoza iznosio je 21,2%, dok je uvoz rastao po stopi od 10,7%, što predstavlja nastavak rasta iz 2016. godine. Veći rast izvoza u odnosu na uvoz za rezultat je imao smanjenje spoljnotrgovinskog deficita za 8,7% odnosno za 134,9 miliona KM. Takođe, u 2017. godini ostvaren je

istorijski najveći procenat

pokrivenosti uvoza izvozom

koji je iznosio 71%, što je za 6,2 p.p. više u odnosu na prethodnu godinu. Izvoz robe iskazuje se u nominalnim stopama rasta, koje sadrže efekat povećanja cijena na svjetskom tržištu. Prema klasifikaciji djelatnosti (KD), rastu izvoza u 2017. godini najviše je doprinio rast u područjima Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (sa učešćem u ukupnoj strukturi izvoza od 7,1%, i stopom rasta od 227,2%) i Prerađivačka industrija (sa učešćem od 84,2% i stopom rasta od 16,6%). Najveći doprinos rastu uvoza prema klasifikaciji djelatnosti (KD) dala su područja Prerađivačka industrija (sa učešćem u ukupnoj strukturi uvoza od 79,5% i stopom rasta od 9,8%), te Vađenje ruda i kamena (sa učešćem u ukupnoj strukturi uvoza od 13,9% i stopom rasta od 18,2%). Jačanje izvozne tražnje kod zemalja najznačajnijih spoljnotrgovinskih partnera i povećanje ponude, što se prvenstveno ogleda u vidu rasta industrijske proizvodnje, doveli su do nastavka trenda rasta u spoljnotrgovinskoj razmjeni u 2018. godini, čak i u poređenju sa istim periodom prošle godine, kada su zabilježeni prilično impresivni rezultati.

Naime, u periodu januar - septembar 2018. godine, spoljnotrgovinsku razmjenu karakteriše dalje povećanje obima razmjene od 8,8%, zatim povećanje izvoza od 8,9% i povećanje uvoza od 8,8%, pokrivenost uvoza izvozom od 70,7%. Najveći doprinos rastu izvoza, slično kao i u

prethodnoj godini, zabilježen je u oblastima Prerađivačka industrija i Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, dok su najveći doprinos povećanju uvoza takođe kao i u prethodnoj godini, dala područja Prerađivačka industrija i Vađenje ruda i kamena. Republika Srpska, poredeći period januar - septembar 2018. godine sa istim periodom 2017. godine, je u razmjeni sa Srbijom, Njemačkom i Rusijom ostvarila smanjenja spoljnotrgovinskog deficita, ali uz istovremeno smanjenje suficita u razmjeni sa Hrvatskom, Slovenijom i Austrijom, što je dovelo do povećanja ukupnog spoljnotrgovinskog deficita u iznosu od 89,9 miliona KM ili 8,5%.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske, **vrijednost ostvarenih investicija u stalna sredstva**

, u 2017. godini iznosila je 1.612,9 miliona KM, što je u odnosu na prethodnu godinu smanjenje od 3,3%. Posmatrano prema tehničkoj strukturi, ostvareno je povećanje investicija u Ostale investicije (8,9%) dok je nešto niže ostvarenje investicija u Mašine, oprema i transportna sredstva (-1,6%), te Građevinske objekte i prostore (-6,1%). Prema djelatnostima investitora, a uzimajući u obzir učešće pojedine djelatnosti u ukupnim investicijama, najveći rast investicija zabilježeno je u oblasti Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (49,9%), Prerađivačka industrija (28,7%), te Građevinarstvo (7,7%). Prema podacima Centralne banke BiH, u 2017. godini u Republici Srpskoj su evidentirana

neto strana ulaganja

u iznosu od 214,3 miliona KM, što predstavlja povećanje u odnosu na iznos stranih investicija za 2016. godinu, koje iznose 76,4 miliona KM. U strukturi direktnih stranih ulaganja u 2017. godini na vlasničke udjele odnosi se 35,9 miliona KM, zadržane zarade iznosile su 172,8 miliona KM, dok je ostali kapital bio 5,5 miliona KM. Zemlje koje su u Republiku Srpsku u 2017. godini investirale najviše jesu: Austrija sa 57,5 miliona KM, Italija 48,5 miliona KM, Slovenija 34,3 miliona KM, Srbija 32,3 miliona KM i Velika Britanija sa 23,3 miliona KM.

Prema podacima privrednih sudova Republike Srpske, broj **novoosnovanih privrednih subjekata sa stranim ulogom**

u Republici Srpskoj pokazuje trend rasta. Tokom 2017. godine osnovana su 182 privredna društva, a za prvih devet mjeseci 2018. godine 176, što pokazuje rast u odnosu na prvih devet mjeseci 2017. godine, kada su osnovana 133 privredna društva.

U periodu 2019-2021. godine očekuje se **nastavak stabilnog kretanja privrednog rasta** po stopama 3,7%, 4% i 4% respektivno, kao rezultat daljeg rasta domaće tražnje, održivog nivoa izvozne tražnje i pozitivnog efekta investicija. Očekivani rast privredne aktivnosti u zemljama okruženja (posebno u zemljama najznačajnijim spoljnotrgovinskim partnerima) kroz održivu izvoznu tražnju omogućiće dalja pozitivna kretanja u spoljnotrgovinskoj razmjeni i pozitivno će se odraziti na rast i razvoj industrijske proizvodnje, posebno prerađivačke industrije koja je izvozno orijentisana. Pored toga, očekuje se dalji trend rasta energetskog sektora. Razvoj industrije omogućava veća investiciona ulaganja i povećanje broja zaposlenosti, što će uz rast

ličnih primanja omogućiti rast domaće potrošnje. Planirana investiciona ulaganja takođe bi trebalo da doprinesu ukupnom privrednom rastu. U posmatranom periodu očekuje se nastavak trenda pada nezaposlenosti, tako da projektovane stope nezaposlenosti iznose 16,4%, 15,8% i 15,4% kroz godine.

*Odlomci iz dokumenta: **Program ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2019-2021. godine***

Kompletan tekst pročitajte [ovdje](#) .

Potencijali Republike Srpske

Prirodni potencijali su jedan od ključnih faktora za razvoj Republike Srpske od kojih su najznačajniji: poljoprivredno zemljište, šumski kompleks, vode i rudni i mineralni resursi.

Republika Srpska se odlikuje značajnim poljoprivrednim i šumskim potencijalom. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta čini 51% udjela u površini Republike Srpske. Prema kategorijama iskorišćenosti, najveće površine zauzimaju oranice i bašte, livade, pašnjaci i voćnjaci, a najmanje ribnjaci. S obzirom da je trećina obradivih površina još uvijek slobodna za obradu, postoji veliki potencijal za razvoj poljoprivredne djelatnosti.

Šumski kompleks predstavlja nacionalno bogatstvo i jedan je od osnovnih potencijala razvoja jer šume i šumsko zemljište obuhvataju 40% teritorije Republike Srpske.

Vode su takođe veliko bogatstvo Republike Srpske, a vodotoci zadovoljavaju 73% parametara propisanih za prvu klasu vode.

Postoje izuzetno povoljni uslovi za razvoj termo i hidroenergetskog sektora. Iskorišćenost

ukupnog potencijala za proizvodnju električne energije iznosi 30%. Posebno vrijedan potencijal predstavljaju termalne i termalno-mineralne vode na osnovu kojih u Republici Srpskoj radi nekoliko banjsko-rekreacionih centara.

Republika Srpska ima bogate i još uvijek nedovoljno iskorištene rudne i mineralne resurse, naročito uglja, boksita, lignita, željeza, bakra.

Sa svojim povoljnim geografskim položajem, atraktivnim prirodnim bogatstvima i bogatim kulturnim nasljeđem, Republika Srpska ima veliki potencijal za razvoj različitih vidova turizma, a naročito banjskog, seoskog, sportskog, kulturno-istorijskog i eko-turizma.

Izvor podataka: Republički zavod za statistiku Republike Srpske i Vlada Republike Srpske